

Тематика: Державне управління

**АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ГАЛУЗЗЮ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА
БІЗНЕСУ**

Борщ В.І.

кандидат економічних наук, доцент
кафедри менеджменту та інновацій
Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова

Сьогодні в Україні проблема управління галуззю охорони здоров'я постає дуже гостро, особливо в мінливих умовах економічного, політичного та бізнес середовища. Загострює цю проблему й реформування цієї галузі. Сучасна

медична реформа спрямована на зміну умов функціонування ринку медичних послуг та діяльності його суб'єктів господарювання. Так, спостерігається загальна тенденція до комерціалізації діяльності цих суб'єктів, що супроводжується формуванням приватного сектору ринку медичних послуг та зміною форми власності державного сектору (перехід до комунальних неприбуткових підприємств). Отже, відбулися значні зміни в умовах фінансування державних закладів: держава не утримує його, а оплачує медичні послуги, надані цим закладом конкретному пацієнту (принцип «гроші йдуть за пацієнтом») [1]. Так, ми бачимо, що змінюються умови господарської діяльності: медичний заклад має «заробляти» самостійно кошти для свого утримання та забезпечення конкурентних переваг на ринку медичних послуг.

Іншою зміною в умовах господарювання є перехід до автономізації закладу, коли медичний заклад перестає функціонувати за умов підтримки держави, а перетворюється на керовану організацію, яка має самостійно формувати свої конкурентні переваги на ринку.

Отже, у таких умовах функціонування постає необхідність у фахівці у сфері управління закладами охорони здоров'я. Це мультидисциплінарний фахівець, який має володіти різними рівнями та типами компетенцій (табл. 1).

Таблиця 1

Система компетенцій менеджера з управління закладами охорони здоров'я

МЕНЕДЖЕР В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я		
УПРАВЛІНСЬКІ КОМПЕТЕНЦІЇ	КЛІНІЧНІ КОМПЕТЕНЦІЇ	ПСИХОЛОГІЧНІ КОМПЕТЕНЦІЇ
Загальні управлінські компетенції: 1. лідерські якості; 2. інноваційне мислення;	1. направленість на комплексне вирішення клінічних проблем та проблем, пов'язаних із	1. комунікативні здібності; 1. мотивуючі здібності («зараження» своїми замислами);

3. стратегічне мислення; 4. критичність мислення; 5. гнучкість пізнання та судження; 6. креативність	професійною діяльністю; 2. гнучкість прийняття клінічних рішень; 3. орієнтація на пацієнт-центрована модель відносин;	2. здібність «розбиратися в людях» (обирати кадри); 3. емпатія; 4. стресостійкість; 5. міжособистісна взаємодія
Спеціальні управлінські компетенції: 1. цілепокладання; – здібність до прогнозування; – здібність до планування; – здібність до прийняття управлінських рішень; – здібність до контролю; – управління людськими ресурсами; 2. розуміння фінансового менеджменту та аналізу; 3. розуміння основ маркетингу; 4. управління якістю; 5. управління змінами; 6. аналітична компетенція	4. розуміння проблем та пріоритетів галузі охорони здоров'я; 5. знання останніх досліджень у сфері охорони здоров'я	за напрямками «лікар-пацієнт», «лікар-лікар», «лікар-середній медичний персонал», «лікар-молодший медичний персонал»

Джерело: розроблено автором.

Аналізуючи табл. 1, можна стверджувати, що в сукупності загальні та спеціальні управлінські компетенції, а також клінічні компетенції формують *практичний інтелект* менеджера медичного закладу; а психологічні компетенції – його *емоційний інтелект*. Отже, в Україні виникла потреба у формуванні нового покоління лідерів та керівників галузі охорони здоров'я, що

має бути забезпечено «шляхом надання комплексної й різнобічної освіти, відповідної завданням галузі й міжнародним стандартам» [2, с. 4].

Проте процес формування та розвитку управлінського персоналу в галузі охорони здоров'я на всіх рівнях цієї системи набагато складніша: є потреба не просто в мульти- та інтер- дисциплінарному фахівцеві, а ще й у фахівцеві з глибокими специфікованими для галузі сучасними й комплексними знаннями, навичками та компетенціями.

Це є основним завданням сучасного процесу інтеграції освіти та науки у сфері менеджменту та медицини, що має сформувати новий освітній напрям у національному освітньому середовищі: «Управління та адміністрування закладами охорони здоров'я». Це має стати пріоритетом державної політики сектору охорони здоров'я.

Іншим напрямом цієї інтеграції є інтеграція науки та практики, що забезпечує появу нового прошарку – аналітики. Так, сьогодні в Україні сформований ринок консалтингових послуг, що і є базою забезпечення цього типу інтеграції. Отже, в умовах, коли в керівників медичних закладів не вистачає управлінських знань, навичок та компетенцій є можливість залучення фахівців у сфері управління до керування цими закладами.

Ці два напрями інтеграції освіти, науки та бізнесу у сфері управління закладами охорони здоров'я можна схематично представити на рис. 1.

Джерело: розроблено автором.

Рис. 1. Процеси інтеграції освіти, науки та бізнесу в сфері охорони здоров'я

Роблячи висновки, слід сказати, що сучасний процес інтеграції освіти, науки та практики сьогодні формує нові можливості для покращення багатьох сфер економічної та соціальної діяльності в Україні, не є винятком і галузі охорони здоров'я. В умовах реформування цієї галузі інтеграційні процеси в різних напрямках, що скеровані на формування компетентного середовища та мають стати пріоритетними для державної політики та базою для стратегії розвитку цієї галузі, основою якої є формування нового типу медичного керівника.

Список літератури:

1. Реформа системи охорони здоров'я - 2019: нормативна база, фінансування, засади URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-reforma-sistemy-zdravooxraneniya-2019-normativnaya-baza-finansirovanie-principu>
2. Степурко Т., Грига І. Компетенція адміністраторів в охороні здоров'я: реалії та перспективи. Аналітична записка НСЗ. 2013. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. 12 с. URL: